

GRONINGER

ALGEMEEN

VOOR

STAD GRONINGEN

COURANT.

DAGBLAD

DE

EN OMMELANDEN.

De GOUVERNEUR van de Provincie Groningen brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de vernieuwing van de *Wester-Falbrug*, de *Ellerhusen-Til* en de *Dorpster-Falbrug* is afgeloopen, zoodat de passagie met Rijtuigen over deselve van stonden aan wederom zal kunnen plaats hebben.

GRONINGEN.
den 7 October 1835.

De Gouverneur voornemens,
RENGERS.

Wordt geadverteerd, dat de Loting voor de Vakken, tot het plaatsen van Vee op de *Najava-Baasmarkt*, zal plaats hebben op Zaterdag, den 17 October 1835, des namiddags te drie uren, alsmede op dienzelfden tijd de Loting voor de Kramen en Tenten, welke, volgens het Reglement, zijn aangegeven.

De **luitenant** **NICOLAAS BARTEL**, van de 2de compagnie van het reserve Bataillon der 8ste Afdeling Infanterie, wordt door deze opgeroepen, om, wanneer hij zich in deze Stad mogt bevinden, zich ten spoedigste ter dezer Stads-Secretarij te vervoegen, ten einde aldaar een voor hem bijzonder belangrijk bericht te ontvangen.

De Ingezeten, welke, gedurende de maanden April, Mei, Juni, Juli, Augustus en September 1835, militairen met vesting gebuist hebben, worden verwittigd, dat zij op aanstaanden Dingsdag en Woensdag, den 20 en 21 October 1835, telkens des voormiddags van tien tot twaalf en des namiddags van drie tot vijf uren, zich aan het Bureau van Inkwartiering kunnen vervoegen, ten einde de daarvoor bepaalde schadevergoeding, tegen intrekking van de afgegevene Inkwartieringsbiljetten, te ontvangen; en zullen die Ingezeten, welke versnemen mogten op de hier boven bepaalde dagen en uren te comparen, gerekend worden van die schadevergoeding afstand te hebben gedaan.

GRONINGEN den 12 October 1835.

J. DE VRIES,

bezet met de waarneming der werkzaamheden van het Bureau van Inkwartiering.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

WEENEN den 1 October.

Men meent te weten, dat de Keizer tegen den 14 dezer uit Praag hier terug zal wezen, wordende in den Keizerlijken burg reeds voorbereidselen tot Hoogst-dezelfde ontvangst gemaakt.

— Lord *Durham*, die van Konstantinopel naar Odessa is vertrokken, schijnt hetzelve te hebben, zich in laatstgenoemde plaats eenigen tijd op te houden, vermoedelijk om Keizer *Nikolaas* af te wachten, die, op zijn terugkeer uit *Töplitz*, de zuidelijke gewesten zijns rijks wil bezoeken. Ten gevolge van dit ophoud zou de Engelsche gezant niet eer naar Petersburg reizen, dan nadat het Russische Hof daar is terug gekomen. Ook de Britsche gezant in Persië, de heer *Ellis*, was van Konstantinopel naar Trabizond vertrokken. In genoemd land moet overigens verregaande wanorde heerschen, naardien de pretendenten hunne aanspraak op de kroon nog in gespen deelen hebben laten varen, maar ieder alle pogingen in het werk stelt, om den tegenwoordigen Vorst van den troon te haalen, die intusschen de bescherming geniet van Engeland en Rusland.

BERLIJN den 4 October.

In den ochtend van den 29 September is aan den weg naar Kulm, niet ver van het dorp *Prieten*, waar generaal *Osterman*, die in 1813 met omtrent 8000 man der Russische garden de spits bood aan 35,000 Franschen, onder generaal *Fendenne*, zijne armen verloor, de grondsteen gelegd voor het gedenkteeken, hetwelk Keizer *Ferdinand* ter gedachtenis aan de op den 28, 29 en 30 Augustus 1813 gesneuvelde Russen doet oprigten. Men kan gerustelijk verzekeren, nog nimmer bij het leggen van eenen grondsteen zoo vele Vorstelijke personen vereenigd te hebben gezien als ditmaal. Allen reden in de schitterende Oostenrijksche hof-equipages, waaronder 20 met zes paarden bespannen gala-rijtuigen, uit *Töplitz* naar de bestemde plaats, alwaar reeds de grondslag voor het monument was gereed gemaakt. De gansche plek werd omaloten door Oostenrijksche infanterie, kavallerie en artillerie. De Keizers en de Keizerinnen van Oostenrijk en Rusland reden in eene met zes schimmels bespannen prachtige gala-koets en werden, benevens de overige Vorstelijke personen in eene sierlijke lent ootvangen, prijkkende met de vlaggen der drie verbondene Mogendheden en van waar de inwijding van het monument konde worden aanschouwd. Deze plegtigheid werd naar Roomsche-Katholiek gebruik volvoerd door den prelaat van *Osegg* in pontifikaal gewaad en van eenen talrijken geestelijken stoet omgeven. De Keizer van Oostenrijk, de Keizer van Rusland en de Koning van Pruisen gaven vervolgens op den grondsteen, onder welken bevorens een door de drie Monarchen met hunne naamteekening voorzien document was gelegd, drie slagen met den hamer en wel de Koning van Pruisen het eerst, als zijnde de eenig overgeblevene der drie Vorsten, onder wier regering de veldslag bij Kulm plaats had. Na het veltrekken der plegtigheid omhelsten de Vorsten elkander ten openbaren blyke van innige vriendschap. Op dat oogenblik gaven de troepen een driewerf geweert en kanon-salvo. Onmiddellijk bij het monument stonden zes veteranen der Russische garde, die het gevecht bij Kulm hadden bijgewoond en onder dezen een kapitein. Deze laatste werd aan den Keizer voorgesteld, die hem op het slagveld zelf tot kolonel bevorderde en daarna hem ter Keizerlijke tafel op het middagmaal noodigde. Zoodra de plegtigheid was afgeloopen, reden al de hooge personadijen naar het bij *Arbessen* staande Pruisische en Oostenrijksche gedenkteeken en stapten af aan de woning van den met het opzigt over dit monument belaste invalide; deze herinnerde zich, hoe de Aartsbischop *Karel* in den veldtocht bij Zürich op zijn ransel gerust en van zijn brood gegeten had. Na bij dezen grijzen militair een tijd lang uitergest, van zijn eenvoudig maal gebruik gemaakt en hem met onderscheidene geschenken vereerd te hebben, keerden de Vorstelijke personen naar *Töplitz* terug. Den 30sten zal eene groote jagtpartij gehouden worden.

GROOT-BRITANNJE.

LONDEN den 7 October.

De *Ramsgate* schrijft men van den 5den, dat Vorst *Leopold* en deszelfs gezin, HH. KK. HH. de hertogin van *Kent* en de prinses *Victoria*, de heer van de *Wegier*, de generaal *Goblet* en verder gevolg dien dag naar *Walmer Castle* vertrokken zijn, om bij den hertog van *Wellington* een bezoek af te leggen. De hertog onthaalde zijne aanzienlijke gasten op een dejeuner à la *fourchette*, waarna het hooge gezelschap te 5 uren naar *Ramsgate* terug keerde. In de bijeenkomst der zoogenaamde radikale associatie, eergisteren, onder voorzitting van den heer *Fergus O'Connor*, alhier gehouden, is eene alomvattende taal gevoerd en onder anderen besloten, dat niet alleen het Huis der Lords, maar ook dat der Gemeenten behoorde hervormd te worden, opdat, bij een der leden zich uitdrakte, de Radikalen op hunne beurt, na de *Tories* en *Whigs*, het roer van staatszaken in handen krijgen, hetwelk men niet twijfelde, of weldra gebeuren zou. Ten proeve van de hoogst onbetamelijke wijze, op welke deze leden sieb over staatszaken uitlieten, moge dienen, dat een nimmer al de vorstelijke families in Europa voor zinneloos verklaarde.

— Een nabij St. Albans woonachtige landman kwam onlangs naar Londen met een wagen, die door vier groote vakken werd voortgetrokken. Hij reed in frischen draf onder de toezichting van honderde menschen, die door dit ongewone schouwspel waren samengeloofd, door de straten der stad. Op de markt gekomen, werden de zwijnen uitgespannen en gestald. Na gedurende een paar uren met boonen en zemelwater gevoed te zijn, terwijl intusschen de heer zijne zaken verrichtte, werden de varkens weder opgetuigd

en naar huis gedreven. De eigenaar had deze beesten slechts zes maanden gedresseerd. Een Engelsche lord hooft hem vruchteloos 50 p. sterl. (600 Ned. fl.) voor dezelve.

FRANKRIJK.

PARIJS den 5 October.

Overant den tegenwoordigen Spaanschen minister van financiën, *Mendizabel*, die, in de vorming van het tegenwoordig ministerie der Koningin-regentes is opgedragen geworden, leest men in de dagbladen de volgende niet zeer vleijende berichten:

— Men aan, aan wien *Maria Christina* het beheer der financiën toevertrouwd heeft, is *Mendizabel*, of *l'her Mendez*, (want deze laatste naam is veranderd, om zoo veel mogelijk eene niet bijzonder vereerende afkomst te verbergen,) de zoon van een Jood te Cadix, die voor omtrent 18 jaren in die stad, in de straat *Juan de Andaz*, een winkeltje van geringe waren ten dienste van matrozen en soldaten hield. Het was de taak van den jongen mensch, om de kalanten te bedienen, waarvan hij zich wonderwel kweet. De roep van zijne bekwaamheid in dit vak van industrie had zich tot buiten zijne wijk verbreid, en in geheel Cadix werd in het bedienen en handig afsnijden van eene el linnen geen behendiger winkel-jongen, dan de jonge *Mendez* gevonden.

— De Jood *Alvarez-Mendez*, in 1818, in spijt van zijne zons talenten, bankroet gegaan zijnde, zag zich gedurende eenigen tijd met dezen laatste genoodzaakt als marskramer zijn dagelijksch brood te verdienen. Zij waren tot de grootste ellende en tot den laagsten trap vervallen, toen de opstand van het eiland *Leon* uitbrak. De jonge avonturier werpt terstond het pak van den rug, vervoegt zich bij den revolutionairen chef *Riego* en weet zich te doen benoemen tot intendant eener divisie van het in opstand zijnde leger. Van het tijdstip dezer benoeming dagteekent de oorsprong van zijne fortuin. De opstandelingen doorliepen, gelijk bekend is, langen tijd het zuiden van Spanje, om er den opstand te verbreiden. Terwijl de hoofden de Andalusische bevolking met aanspraken en redevoeringen onder de van des opstands schaaarden, schreef *Mendizabel*, onder voorwendsel van zijnen troep te voeden en te kleeden, in het land contributiën uit.

— Men weet, dat het *Riego* gelukte, te minder dan eene maand tijds, den bewoners dezer provincie de revolutionaire geestdrift, die hem bezield, mede te deelen, maar minder algemeen bekend is het, dat *Mendizabel* in nog minder tijds hunne beursen wist te ledigen.

— Toen *Ferdinand VII* zich gedwongen zag, de constitutie te bezweren en al de rangen en ambten, door het opstandelingenleger begeven, te erkennen, zag zich de gelukkige *Mendizabel* in zijn intendentschap bevestigd en kwam, onder de bescherming van *Riego* en *Quiroga*, te Madrid zijne financiële operatiën voortzetten, welke echter weder plotseling door het Fransche leger in 1823 te niet gingen. Hij verliet toen, zoo het schijnt, Spanje een weinig overhaast, maar geenszins met ledige handen.

— Hij was in 1820 blootvoets in het kamp van *Riego* gekomen; zijne fortuin bedraagt thans 40 millioenen.

— Zoodanig is de persoon, in wiens handen men het lot van het revolutionaire Spanje, door onlangs gesteld heeft. Of de financiële berekeningen, die hij ontwerpt, orde in het staatsbeheer zullen brengen, is onzeker, maar, wat men wel vooruit verzekeren kan, is, dat zijne eigene zaken er niet door achteruit zullen gaan.

Van den 6den. Koning *Lodewijk-Philips* is heden zijn 63ste jaar intreden.

— De heer *M.*, chef van een oud handelshuis te Lyon, was dezer dagen niet weinig verwonderd, toen hij van zekeren *Beary*, dien hij overigens wel kende, eenen brief ontving, waarin deze zich aanbood, om voor 10,000 fr. *Lodewijk-Philips* te vermoorden, om op deze wijze aan zijne kinderen tochiets te kunnen nalaten. De legitimistische gevoelens, welke de heer *M.* koesterde, zeide ten slotte de briefschrijver, waren de oorzaak, dat hij zich juist aan hem tot dat einde had gericht. De heer *M.* gaf dadelijk aan het stedelijk bestuur kennis van dien brief; *Beary* werd ter aangekonde plaats gevonden en schijnbaar onbezorgd volgde hij gewillig en zonder tegenstand de politie-dienaren, die hem naar de gevangenis bragten. Aldaar aangekomen, werd hij aanstonds herkeerd door een twintigtal gedetineerde werklieden, die aan hem hun ongeluk weten en hem tot welkomstgroet een geducht pak slagen toedroefden.

— Al de voornamen lieden, welke de heer *Mendizabel* zuidwaarts heeft gezonden, ten einde den revolutionairen bevelhebber *las Navas* te bewegen, om den loop der verdere gebeurtenissen af te wachten en terstond zijnen togt naar Madrid te staken, zijn onverrichter zake terug gekomen. Zijne voorhoede is, zegt men, reeds tot *Manzanara* genaderd. Dit legerhoofd heeft goedgevonden, om eene blauwe kiel aan te trekken en eene ronde muts op te zetten (voorheen het zoogenaamde gloriose Belgische krijgsgewaad, doch sedert 1831 meer en meer in onbruik), en heeft den 21sten uit zijn hoofdkwartier van *Valdepeñas* een ultimatum naar Madrid gezonden, als behelzende de eeuwige voorwaarden, op welke hij vooreerst zoude willen stand houden. Dit ultimatum bevat: »het bijeenroepen van de constituerende Cortes, naar het beginsel van de constitutie van 1812; de benoeming van een eenstemmig ministerie; de verwijdering van al de personen, welke een regmatig wantrouwen inboezemen; de goedkeuring van al wat de junta's hebben gedaan, vooral wat betreft de wapening in de provinciën; het bijeenhouden en vermeederen van de revolutionaire troepen te *Despenaperros*, ten einde het land van oproerlingen te zuiveren; het intrekken van het dekreet tegen de junta's, en het vasthouden van *Torone*, tot dat hij rekening en verantwoording van zijn beheer zal hebben gedaan, opdat hem het voornemen, om naar Italië te vlugten, moge worden belet.»

De heer *las Navas* heeft twee etmalen gesteld tot het erlangen van antwoord. Men meldt, dat het bewind van de Koningin-regentes dit ultimatum heeft afgeslagen, en dat daarop de revolutionairen zich op nieuw in beweging hebben gesteld. Alstoen heeft de minister *Mendizabel* zich tot den koophandel gewend, om de noodige penningen te erlangen, ter wapening en uitrusting van 2 à 4000 man, aan welke de moeilijke taak moet worden toevertrouwd, om zich, in geval van nood, tegen de revolutionairen van *las Navas* te verzetten, en deszelfs aanhang in Madrid in bedwang te houden. Men meldt, dat de handelstand de verlangde penningen niet heeft geweigerd. — Uit deze omstandigheid kan ligtelijk worden opgemaakt, dat de rijks-schatkist te Madrid ten eenemal uitgeput is.

Van den 7den. Een partikuliere brief van Madrid, dd. 28 September, verzekert op eene stellige wijze, dat al de provinciën zich aan het nieuwe ministerie onderwerpen, en het vast besluit te kennen geven, om hetzelfde in zijne pogingen tot algemeene verbroedering te ondersteunen, en vooral in die, welke vereischt worden, om een einde aan den Navarraeschen oorlog te maken. Die brief voegt er bij, dat *Don Carlos*, zijn voordeel doende met de oneenigheid, die zich in de vrijzinnige partij had geopenbaard, vorderingen in Katalonië en zelfs in Kastilië maakt; de voordeelen, echter, welke gezegde brief aan hem toeschrijft, worden op geenerlei wijze bevestigd door de tijdingen van het tooneel des oorlogs van latere dagteekening, dan den 28 September. (*Journal du Commerce*.)

— Er wordt verzekerd, dat *las Navas* zijne onderwerping heeft ingezonden. Het komt er slechts op aan, om zich wel te vergewissen. Indien, zoo als zulks wordt berigt, de Cortes tegen den 16 December zijn opgeroepen met specialen last, om eene nieuwe verkiesingwet te maken; indien het dekreet, hetwelk datgene, waarbij de junta's werden onwettig verklaard, herroep, afgekondigd is; indien, met één woord, al de vrijzinnige maatregelen, zoo als het afschaffen der censuur, en anderen getroffen zijn met inzicht, om Andalusie te bevredigen, dan begrijpt men, dat *las Navas* in schikkingen is getreden, en wij verwachten hem daarmede geluk. In allen gevalle kunnen wij niet lang zonder stellige tijdingen omtrent deze aangelegenheid blijven.

(*Monsieur du Commerce*.)

Van den 3ten. Volgens het Journal des Débats, zoude het proces van Fieschi den 10 November beginnen.

— In den Réformateur leest men: De dagbladen 'schijnen' eene daadzaak over het hoofd te hebben gezien, die, ondanks de tegenspraak van het Journal de Paris, bewijst, dat er werkelijk eene conspiratie in het leger bestaat. Eer-gisteren zijn namelijk 25 militairen, onder welke zich verscheidene onder-offi-cieren en corporaals bevonden, een oogenblik in de conciërges opgesloten, en van daar vervolgens naar de Abbaye overgebracht geworden.

— Volgens het dagblad van Languedoc, wordt Katalonië een tweede Navarre. De generaal Guérné heeft de garnizoenen van Orlana en Penicola gevangen ge-nomen. Te Pons heeft hij 30 man van het Fransche legioen vreemdelingen ver-brand, die zich in een versterkt huis verdedigden; 300 man van hetzelfde le-gioen had hij gevangen genomen en dadelijk doodgeschoten. De stad Calaf heeft zich na eene dappere verdediging aan de Carlisten moeten overgeven, die het plaatsje geheel in de asch hebben gelegd. Deze berichten zijn echter strijdig met vroegere tijdingen, volgens welke de Carlisten uit Katalonië waren verdreven.

BELGIË.

BRUSSEL den 9 October.

HH. MM. zijn gisteren avond te zes uren van hunne reis naar Engeland aan het paleis terug gekomen en terstond daarop naar Laeken vertrokken.

— De Emancipation had onlangs met uitbundigen lof gesproken van een stoomwerktuig te Sars Longchamp, van 300 paardenkracht, dat de bewonde-ring van alle kenners wegdroeg en op het vaste land zonder weërta was. Uit eene beschrijving, welke thans de Mercure Belge van ditzelfde werktuig geeft, schijnt men op de lofspraak van de Emancipation veel te kunnen afdingen, daar de machine, die van ten hoogste 200 paardenkracht is, in vele opzichten gebrekkig is en aan hare bestemming niet beantwoordt.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 8 October.

Heden namiddag, te 5 uren, is Z. M. de Koning alhier van het Loo terug ge-keerd. De verdere Koninklijke familie wordt in het begin der volgende week verwacht.

— Op Donderdag, den 22 October aanstaande, zal in het lokaal der Maatschappij Diligentia, te 's Gravenhage, de feestviering plaats hebben wegens het Vijftigjarig Be-staan van het Genootschap: Tot verdediging van de Christelijke Godsdienst tegen der-zelver hedendaagsche Bestrijders, opgericht in 's Gravenhage; bij welke plegtige ge-lagenheid eene redevoering zal gehouden worden door den hoogleeraar H. J. Royaards, tijdelijken voorzitter van Bestuurders. Behalve de leden des Genootschaps, voor welken de toegang tot deze plegtigheid geopend is, zijn tot bijwoning derzelve bijzonder uitgenoodigd de nog in leven zijnde schrijvers van verhandelingen, die door het Genootschap met den gouden eereprijs zijn bekroond geworden.

HAARLEM den 9 October.

Heden viert de burgemeester dezer stad, jr. David Hoenfl, in den echt verbonden met vrouwe Era Jacoba Gerlings, zijn vijftigjarig huwelijksfeest. Sedert het herstel van Nederlands onafhankelijkheid, bevindt de heer Hoenfl zich aan het hoofd van het stadsbestuur; en heeft hij, gedurende dit tijdsver-loop van bijna tweeëntwintig jaren, de algemeene achting in eene zeer hooge mate weten te winnen. Om, op dezen voor hem en de zijnen zoo heugelijken dag, van die achting eenig blijk te geven, heeft zich uit het midden der bur-gerij eene commissie gevormd, door welker bestel, uit haren naam, tegen de-zen avond, ter eere van deze gouden bruiloft, eene luisterrijke illuminatie wordt verordend.

GRONINGEN den 12 October.

Nadat men voor eenige dagen in de Haaremsche Courant de tijding van het overlijden van Mevrouw HAMAKER, geboren CAMPER, aan de roodvonk, had gelezen, meldt nu de Leidsche Courant het volgende treurige berigt:

LEIDEN den 8 October.

Wij vernamen heden de zoo droevige tijding van het afsterven van den Hoog-geleerden Heer HENDRIK ARENT HAMAKER, Hoogleeraar in de Oostersche Let-teren aan de Leidsche Hoogeschool, Ridder van de Orde van den Nederland-schen Leeuw, Lid van onderscheidene geleerde Genootschappen. In den bloei zijner jaren, na eene hevige ziekte van weinige dagen, acht dagen na het af-sterven van zijne geliefde gade, door den dood weggerukt, betreuren zijne vrienden en leerlingen, betreuren allen, die hem kenden en eenigzins konden waarderen, hem, die, zoo als wij zouden zeggen, te vroeg van de aarde is weggenomen. Anderen mogen zijne kundigheden, zijne verdiensten, gaven en bekwaamheden schetsen, wij vermeten ons zulks niet; de afgestorvene is bo-ven onzen lof verheven. Met roem bekend niet alleen in zijn Vaderland, maar ook buiten hetzelfde, ja in geheel Europa, was hij het sieraad dezer hoogeschool; altijd bezig, altijd werkzaam, om zijne groote verkregene kundigheden zoo mo-gelijk verder uit te breiden, verspreide hij een licht over zaken, die tot nog toe onbekend waren; getuigen zijne menigvuldige uitgegevene werken, getuigen de Akademische voorlezingen, vóór eenigen tijd gehouden en door den druk bekend gemaakt. Met zijn afsterven is dan zijne gedachtenis niet vergaan; hij leeft door zijne werken, hij leeft in het hart zijner vrienden en betrekkin-gen, die zijne nagedachtenis zullen bewaren en aan de nakomelingschap over-brengen.

HENDRIK ARENT HAMAKER, geboren te Amsterdam, den 25 van Sprokkel-maand des jaars 1789, werd, in den jare 1817, van Franeker, waar hij hoog-leeraar der Oostersche talen was, herwaarts geroepen ter bekleeding van het buitengewoon hoogleeraarsambt in die talen, en dat van uitlegger van het legaat van Warner. Hij aanvaardde zijnen post, op den 11 van Wijnmaand, met eene redevoering over de Mohammedaansche Godsdienst, een krachtig hulpmid-del tot opwekking van krijgsgeduld bij de Oosterlingen. In den jare 1822 tot gewoon hoogleeraar bevorderd, hield hij, op den 28 van Herfstmaand, eene redevoering over het leven en de verdiensten van WILLIAM JONES, welke in de Annales van 1822—1823, gelijk de eerste in die van 1817—1818, gedrukt is.

Op Dingsdag, den 27 October 1835, des middags te 12 uren, zal, aan he lokaal van het Gouvernement, te Assen, worden aanbesteed:

Het aanleggen der aardebaan, en daartoe betrekkelijke werken, aan bruggen en dammen, voor een gedeelte des grooten wegs der eerste klasse no. 1, zijtak no. 2, tusschen Assen en Meppel, in de gemeente Havelte, en wel bepaaldelijk tusschen de Boskamp- en Pijlbruggen, hebbende eene lengte van 3863 ellen, met de leverantie van alle daartoe benodigde materialen.

Het bestek, op hetwelk deze aanbesteding zal plaats hebben, zal ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Water-staatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Men leest de onderstaande aankondiging, welke in ernst gemeend schijnt, in het Handelsblad van den 9 dezer.

AANZOEK TOT HUWELIJK.

Een Jongman van 26 jaren, van de Protestantsche Godsdienst en van een flink en aangenaam uiterlijk, vrolijk van geaardheid en ijverig in zijne affaire, de lederhandel; die daarbij het looijen, verwen, en al wat er verder toe behoort grondig verstaat; sedert verscheidene jaren goede zaken drijvende, en die het bezit in eigendom te verwachten heeft van de aanzienlijke lederfabriek, welke hij thans bewoont, en die in een aangenaam oord van ons Vaderland is gelegen, wenscht met een Meisje uit den Burgerstand in het Huwelijk te treden, en kiest daartoe dezen weg van openlijke bekendmaking, omdat hij in zijne woon-plaats geene, hem voegende, gelegenheid vindt.

Hij verlangt een gezond, huishoudelijk opgevoed Meisje, bevallig van gelaat en leest, en goed van inborst; een matig kapitaalje, hoewel geene volstrekte voorwaarde, zoude echter gewenscht zijn.

De hierop reflecterenden gelieven zich met beslotene Briefjes, franco, onder letter P. B. A., te melden onder adres van den Boekhandelaar H. M. Schonekat, te Amsterdam.

Al de geheimhouding, welke eene zoo kiesche zaak vereischt, zal stiptelijk in het oog gehouden worden.

HOORN den 1 October. Uit het vermelde zestr van predikanten is door den breedten Kerkeraad der Hervormde Gemeente alhier dit drietal gemaakt: DD. van Hoogstraten, van der Leeuw en Hooykaas, en daarvan beroepen ds. J. F. van Hoogstraten, predikant te Lochem.

Mengelwerk.

DICHTSTUKJES VAN J. PENON.

Te Groningen, bij J. OOMKENS, 1834. In 8vo postf., 103 Bladz.

De prijs is f 0 — 80.

Mijn oordeel over de gemelde Dichtvruchten zal men in de hier volgende Anti-kritiek vinden, welke ik, voor zoo ver ik mij nog herinner, nagenoeg in die bewoordingen, eenige maanden geleden, naar den Recensent ook der Recensenten zond, om eene, in dat Maandwerk geplaatste zeer partijdige en onbillijke Be-oordeeling dier Dichtstukjes te keer te gaan.

»Antikritiek van Mr. B. H. LULOFS op eene Beoordeeling der Dicht-stukjes van den Heer J. PENON, voorkomende in No. 3 van den Recensent ook der Recensenten des jaars 1835.

»Daar men in de gemelde Recensie der Eerstelingen van een' bescheiden jongman, die, wegens zijne vlijt en goed gedrag, aan onze Groningsche Hoogeschool altijd eene billijke achting heeft genoten, ook mijn naam genoemd heeft, en er zich over verwondert, dat ik den Heer P. het uitgeven zijner dichtstukjes niet heb afgeraden, zij hier met een enkel woord gezegd, dat ik over die jeugdige lettervruchten in het minst zoo ongunstig niet denk, als de Heer Recensent doet, die ons echter het bewijs voor dit zijn gevoelen schuldig is gebleven. Want zeker, het heet toch niet bewijzen, als men, met eenig vertoon van geleerdheid, een paar plaatsen uit den Latijnschen Dichter HORATIUS aanvoert, maar vergeet door gronden aan te toonen, dat die plaatsen werkelijk op den Heer P. toepasselijk zijn. Nog minder doet het iets af, dat de Recen-sent eenige, werkelijk zeer onberispelijke dichtregels uit een Wapenlied van den jeugdigen Schrijver aanhaalt, en dan te kennen geeft, dat dezelve toch niet zoo goed zijn, als TYRTAEUS, of zelfs maar THEODOR KÖRNER ze gemaakt zouden hebben (*). Waarlijk, eene matige vordering, van een jong mensch te eischen, dat hij maar oogenblikkelijk twee der beroemdste Dichters van krijgsliederen uit vroeger en later tijd evenare!!! En is er, voor het overige, een enkele regel in het door den Recensent aangehaalde couplet, die of taalkundig, of stilistisch, of prozodisch gebrekkig is? — Wat mij betreft, ik houde het er voor, dat, ofschoon de Muze van den Heer P. nog op verschillende plaatsen hare jeugd en onervarenheid verradde, er toch in ver-scheiden harer uitvoezingen zeer veel gevoel, en wat men dichtertijke Fan-tazie noemt wordt aangetroffen, en dat die Zangster, die meestal nog maar vertaalt, in het minst niet verdiende zoo barsch en met zulk een bullebak-geziget aangegrijnsd te worden, als in de gemelde Recensie gedaan is. On-der het volgende dichtstukje, h. v., getiteld: Aan LIZE, bij den dood van haar kindje, zoude ik, en misschien menig een beter dan ik, gaarne mijn naam willen zetten.

Schrei niet langer, LIZE, neen,
Staak uw klagen en gween!
Droev, wisch uw tranen af,
Stort u zelve niet in 't graf!
Schrei niet langer, LIZE, neen,
Al het aardse is maar ter leen;
Alles, waar uw blik ook weidt,
Predikt u vergank'lijkheid.
't Roosje prijkte in vollen fleur,
En gij roemdet pracht en geur;
Fluks stortte er een windvlaag neer,
En het roosje was niet meer.

LIZE! hef 't weemoedig oog
Stil, gelaten, naar omhoog!
God, die 't wichtje sterven liet,
God is liefde; mor dan niet!
Weggerukt van 's aardrijks boord,
En verplant in beter oord,
Groeit het op in liefde en deugd,
Rijp gewis voor Hemelvreugd.
Schrei niet, schrei niet langer, neen,
Staak uw droef en bang gween!
Bij den troon van zijnen God
Smaakt uw Engel 't zalig lot.

»Verdiene een bundeltje, waarin dergelijke stukjes voorkomen, en dat, over het algemeen, zuiver van taal, stijl en prozodij, en (wat in ongen-winderigen, bombastischen tijd veel zegt) vrij van bombast is, verdient het, vraag ik, zoo gehavend te worden? Moet men zoo uit zijn veilig donker de aanbliksems zijner magtspreuken op een' jong Autheur afschieten? Heet dat niet eene pas ontlui-kende bloem nog half in haren knop verstikken?

»Belaagt de wat uitlandsche trant als trant van Poëzij des Heeren P. den Heer Recensent niet, hij bedenke, dat hier niet de vraag geldt, wat zijn individuele smaak, maar wat goede smaak in het algemeen is, en hij herinnere zich het versje van onzen geestigen STARING, waarin ik mij evenwel, om niet te scherp te zijn, hier eene kleine verandering veroorloof.

Aan X.

Wat u smaakt, hoeve ik niet te weten,
Heer Zoilus! met uw zoo teedre maag.
Wat bij gezonde liën goe mondkost wordt geheeten,
Dat is 't, waarnaar ik vraag.

»Zie daar, wat ik mij verplicht heb gerekend ten aanzien der gemelde Recensie op te merken! Ik werd daartoe almede aangespoord door waarheidsliefde en eene billijke verontwaardiging over de alleszins inhumane wijze, om een' verdien-stelijk leerling of gewezen leerling (want ik geloof, dat de Heer P. onze Hoo-geschool reeds verlaten heeft) der Groningsche Akademie, bij zijne eerste in-trede in de Letterkundige wereld te beoordeelen.

»En zoo stel ik hier openlijk mijn oordeel, met mijn naam onderteekend, tegen dat van een' naamloos Beoordeelaar over. Het geëerde Publiek moge verder beslissen! Wil de Heer Recensent mij de eer aandoen van met zijn naam ten voorschijn te treden, ben ik verder altijd tot Zijn Ed. orders.

»GRONINGEN, 6 April 1835.

Mr. B. H. LULOFS,

»Hoogleeraar in de Nederlandsche Letterkunde en
»Welsprekendheid, Lid van het Konink-
»lijk Nederlandsch Instituut, enz."

Deze Antikritiek, ofschoon in tijds genoeg gezonden, wilde men eerst eene week of acht later, en dan met Aanmerkingen plaatsen.

Ik antwoordde, dat ik ze dan als mostaard (gelijk men 't wel noemt) na den maaltijd beschouwde, en de plaatsing niet begeerde. Nu moge ze hier staan, niet meer als Antikritiek, maar om tot eene kleine aanbeveling der Dichtstukjes van den Heer P. te strekken. — De Heer P. ga ijverig voort, beide in Proza en in Poëzij, zich op juistheid en nauwkeurigheid van uitdrukking toe te leggen, en verzuime voor vreemde, inzonderheid voor de door hem, zoo 't schijnt, geliefde Hoogduitsche Letterkunde, vooral ook niet onze eigene klassieke vroe-ger en later Schrijvers, een' HOOFT, VONDEL, BILDERDIJK, STARING (+), enz., enz. Dan zal hij volkomen de kracht en den nadruk van het Hol-landsch leeren verstaan, en wat het zegt in onze taal zich kort, levendig, schil-derachtig, juist, en naar den aard van elk onderwerp gepast uit te drukken.

Ten slotte hier nog de volgende zoetvloeiende vertaling of navolging des Heeren PENON van een roerend stukje des beroemden CLAUDIUS, bij het graf van zijnen Vader.

Vrede daal op dezen grafsteen neer,
Zoete vrede des Hemels! — Ach! een' braven
Hebben ze in dit graf begraven,
En mij was hij meer!

Hij ontsiep! Nu dekt hem 't ruw gesteent'.
Zachte en zoete troost van God gegeven,
En 't gevoel van beter leven
Zwcev' om zijn gebeent!

Als een star, met vonk'lend licht omkleed,
Zag hij blijde en vriend'lijk op mij nedet;
Nooit vergelde ik aan hem weder,
't Geen hij aan mij deed.

Tot eens JESUS CHRISTUS, onze Heer,
Minzaam hem zal wekken. — Ach! een' braven
Hebben ze in dit graf begraven,
En mij was hij meer!

Dit heette ik een juweeltje van eenvoudig-liefelijke Poëzij. Zie daar eene bloem, die, ook bij het overplanten uit Duitschen op Hoilandschen bodem, geurs en kleuren genoeg behouden heeft!

B. H. LULOFS.

(*) De Dichtregels uit het Wapenlied zijn de volgende:

Kom, mak' renrij! kom op in 't veld!
Het slagzwaard van den wand;
Den braven Vorst ter hulp gesigneld,
En 't dierbaar vaderland!
Neen, langer niet de stem gesmoord,
Die spreekt in onze borst;
Komt, Broed'ren, komt de hee verhoord
Van Vaderland en Vorst!

Komt! strijden wij met ouden moed
Voor Neerlands dierbren grond!
Verzeeg'len wij met eigen bloed
Der vad'ren eedverbond!
Hun leus »verwinnen of de dood"
Versiere ook onze vaan;
En wijze in 't barnen van den nood,
Ons de echte gloriebaan! enz.

Na de aanhaling dezer Dichtregelen nu zegt de Heer Recensent: »Inderdaad, men behoeft niet eens bekend te zijn met de krijgsgedichten van TYRTAEUS, maar onder de nieuweren alleen met die van den jeugdigen KÖRNER, om eene vergelijking ten na-deele van den Heer P. te maken." — Zonderlinge aanmerking, herhalen wij. — En waarom zou de uitdrukking »eigen bloed" te gispn zijn, gelijk de Heer Recensent schijnt te willen aanduiden, doordien hij in zijne aanhaling het woord eigen met eene andere letter heeft laten drukken? »Eigen bloed" is hier zeer gepast. De jonge Dichter wil zeggen: bloed, niet van gehuurde soldaten, maar van ons-Studenten-zelve, of wel bloed, zoowel uit onze eigene wonden, als uit die des vijands lekend.

De twee overige, door den Heer Recensent niet aangehaalde coupletten voorts van het gemelde Wapenlied verdienen even weinig een vitziek neus-opschorten. Zij lui-den, als volgt:

Welaan! het Vaderland gered
Uit dezen veegen staat!
Op ieders hoofd de dood gezet,
Die Neerlands wetten smaadt!
We ontrukken niet, met snooden hoon,
Aan and'ren have en grond,
Neen, neen, wij strijden voor een kroon,
Die Belg en Gauler schond!

Komt, makkers, komt, rukt uit in 't veld,
Het harnas kloek getorscht!
Het Vaderland ter hulp gesigneld
Met onzen dierb'ren Vorst!
Komt, makkers, komt, het zwaard ontbloot!
De vijand moordt en brandt!
En vallen we eens, — de schoonste dood,
Is die voor 't Vaderland!

Heeft de Oorlogsmuze hare vereerders niet wel eens slechter aangeblazen, geëerde Lezer? Waarlijk, het Wapenlied verdient allen lof.

(+) Ik noem hier bepaaldelijk ook den Heer STARING, wyl ik dezen voor een' der geestigste, zinrijkste, taal- en stijlkeurigste Schrijvers van onzen tijd houde. Waar-over een enkel woord in de Voorrede van mijn Kort Overzicht van de Geschiedenis der Nederlanden. Gron. 1835.

Nadat er eenigen tijd een hevige pennestrijd geweest is over het stelsel van kulturen van indigo, suiker, koffij, enz., door den Gouverneur-Generaal VAN DEN BOSCH op Java ingevoerd, hetwelk door sommigen hoogelijk wordt geprezen, door anderen bitter gelaakt, is er nu een allerbelangrijkst artikel over deze zaak in het dagblad van 's Gravenhage te vinden, ondertekend door J. Kruseman, Oud-Directeur der Middelen en Domeinen van Nederlands Indië. Het heft op de volgende welsprekende en schilderachtige wijze aan:

Het is inderdaad niet vreemd, dat na jaren lang, als het ware, te hebben geslimerd en zich in het Vaderland zoo weinig over onze Indische bezittingen te hebben bekommerd, alsof dezelve niet bestonden, en na met een onverzettelijk oog te hebben aangezien, of de Hollandsche handel op Oostindië verliezen aanbragt, door vreemden werd gedreven, of zich naar het zuidelijk gedeelte des Rijks verplaatste, men thans begint te ontwaken, nu eerst, ten gevolge der op rigting van de Nederlandsche Handelsmaatschappij, vervolgens door de afscheiding van België, en later door de uitbreiding, welke de Gouverneur-Generaal VAN DEN BOSCH aan de kulturen op Java en Sumatra gegeven heeft, onze Hollandsche Oostindische handel en scheepvaart tot eene nooit gekende hoogte zijn opgevoerd; nu de scheepstimmerwerven in ons Vaderland, de touwslagerijen, de zeilmake rijen en een aantal bedrijven, met de zeevaart in verband staande, ons aan ver vlogene eeuwen terug doen denken; nu de prijzen der koloniale waren eene vast heid hebben verkregen, welke de uitgedoofde spekulatiegeest heeft doen herleven en het vertrouwen heeft terug gebragt; nu de heerlijkste vooruitzichten zijn ge opend, om dezen bloeienden en gewenschten staat van zaken meerder stabiliteit en uitgebreidheid te zien verkrijgen; nu al deze groote en directe voordeelen niet alleen worden verkregen, zonder eenige geldelijke opofferingen uit 's Rijks schatkist ten behoeve der Oostindische bezittingen, maar die bezittingen boven dien voorzien in de kosten, welke de Westindische koloniën en die ter kust van Afrika vereischen, en voorts nog belangrijke sommen aan de Natie geven, om de zware Staatsuitgaven te gemoet te komen; nu alom in Nederlands Indië rust en vrede heerschen; nu men, eindelijk, in één woord, meer en veel meer heeft verkregen, dan men ooit heeft durven en kunnen denken, dat men door en uit de Oostindische bezittingen zou verkrijgen; — ik herhaal, het is niet vreemd, dat men thans begint te ontwaken; maar is het, om dankbaar een oog te vestigen op al de vermeldde daadzaken? Is het, om te Rotterdam en te Amsterdam zich te verlustigen in het gezigt van het aantal Oostindische schepen, dat schier dagelijks met rijke ladingen de Maas of het Y komt opzeilen of derwaarts ver trekt, ten einde onzen voorraad, onze stapelplaats van Koffij, Suiker, Tin, Specerijen en een aantal andere artikelen te vermeerderen? Is het, om met be langstelling den levendigen hamerslag te hooren, welke op de scheepstimmer werven de stilte vervangen heeft, die daar vroeger heerschte? Is het, om met een waar genoegen het gewemel te zien van zich, als het ware, verdringende makelaren, cargadoors, schuitenvoerders, wagentragers, pakkers, sleepers, krui jers, enz.? Om, cindelijk, den God, die steeds over Nederland heeft gewaakt, te danken, dat Nederlands Indië, hetwelk door den moed en het beleid onzer Vaders is verkregen, door volgende geslachten trouw voor ons is bewaard, en hetwelk wij, ten koste van ons bloed en onze schatten in latere tijden en vooral in de jongst verloopen jaren (niet het jaar 1830 geheel geëindigd), heb ben mogen behouden, thans ongestoord door ons wordt bezeten, en wij daarvan de schoonste vruchten mogen plukken? Vruchten, waardoor alleen Nederland kan blijven, wat het thans is, waardoor alleen de dure verplichtingen, welke op ons land rusten, en de zware lasten, die op ons liggen, kunnen voldaan en gedragen worden, waardoor het kleine Nederland zich eenmaal tot een rijk en magtig volk heeft kunnen verheffen, en zonder welke het van lieverlede tot verval en armoede zou worden gebragt; want met en door Oostindië zijn wij groot geworden, zonder en met Oostindië zullen wij een weinig beduidend volk worden.

Neen, deze zijn de gevoelens niet, welke de pen hebben doen in handen nemen, om over Indië te schrijven, maar men schijnt hoofdzakelijk den Man, onder en na wiens bestuur in Indië de voormelde resultaten zijn verkregen, en de opgenoemde vooruitzichten zijn geopend, bij den met Indië en Indische aan gelegenheden onbekenden te doen voorkomen, als waren zijne handelingen en verrigtingen even verderfelijk voor Indië, als schadelijk voor het Moederland, en als ware het beter geweest, dat het opperbestuur van Nederlands Indië nooit door den Koning aan hem toebetrouwd ware geworden.

Hierop volgt eene redenering, gestaafd met bewijzen en berekeningen, waar uit moet blijken, dat het stelsel van kulturen, door den heer VAN DEN BOSCH ingevoerd, aanvankelijk de beste resultaten oplevert. Waarna de schrijver dus besluit:

Onder twee groote omstandigheden, die thans bestaan en die zoo veel hebben bijgedragen tot den gunstigen staat van Nederlands Indië en van de Nederlandsche markt, maar waarover men, helaas! zoo vele klaagtoonen aanheft, kunnen echter alleenlijk die voordeelen duurzaam zijn. Deze zijn, zoo als ik bereids heb gezegd, het behouden van het tegenwoordig stelsel van kulturen in Indië, en het vervoeren der Indische produkten naar Nederland met Nederlandsche schepen, zoodanig, dat het van het Gouvernement zelf en van eenige weinige kooplieden afhangt, den tijd voor derzelver verkoop te bepalen, en de hoeveelheden, welke zullen worden verkocht. De ondervinding heeft thans voldoende geleerd, dat het niet mogelijk is, de voornaamste zoogenaamde koloniale waren op be stendige prijzen te houden, indien de groote handel in dezelve niet regelmatig geschiedt en in de handen van eenige weinigen is. Hebben wij niet gezien, welke vastheid de markt heeft verkregen, nadat men begonnen is van Gouver nementswege de Oostindische produkten aan de Handelsmaatschappij te consigneren of aan haar af te staan, en heeft de tweede hand, welke zoo snel achter uitging, zich sedert dien tijd niet wederom verheven? Ik vraag het gerustelijk, of zulks het geval zoude zijn, indien, even als vroeger vóór de oprigting der Han delmaatschappij, de aanzienlijke hoeveelheid produkten, welke in de laatste ja ren alhier zijn aangebragt, voor rekening van Engelsche, Amerikaansche en een ige partikuliere Hollandsche huizen waren ingevoerd? Wie durft slechts vijf duizend balen koffij op spekulatie koopen, als hij vreest, dat er morgen drie à vier schepen zullen binnen vallen, waarvan de ladingen à tout prix dadelijk moeten worden van de hand gezet? Dat men dan het hoofddoel voor oogen houde, en zulks op alle mogelijke wijs trachte te bevorderen, en wat is hetzelfde?

1°. Rust en vrede in Indië;

2°. Eene ruime produktie van in Europa en elders gewilde voortbrengselen, verkregen op zoodanige wijs, als met de zeden, gewoonten en begrippen der inlandsche bevolking het best overeenkomt;

3°. Die produkten op de Nederlandsche markt te doen komen met Neder landsche schepen;

4°. De Indische bezittingen, zoo veel bestaansbaar is, ook meer direktelijk te doen bijdragen tot de zware lasten, die Nederland te dragen heeft;

5°. Den grooten Indischen handel zoodanig te regelen of te leiden, dat de zelve nooit nadeelig of te wisselvallig wordt.

Worden deze hoofdbedoelingen bereikt, en waarbij de Natie in het algemeen belang heeft, dat men dan de middelen vasthoude, welke dezelve kunnen be vorderen, en zich daarvan niet door bedenkingen van eenen geheel ondergeschik ten aard terug doe houden, al moeten eenige partikuliere belangen dan ook daar aan worden opgeofferd.

Zoo lang wij ondervinden, dat de voormelde bedoelingen werkelijk, zoo als, Gode zij dank! thans het geval is, bereikt worden, en er geene grondige rede nen bestaan, om aan de voortdurend daarvan te twijfelen, kunnen wij met ver trouwen de toekomst te gemoet zien. Ik noodig daarom dan ook een iegelijk den met bezwaren, voorspellingen, aantijgingen en dergelijke, Nederlands Indië en den Indischen handel betreffende, vooraf zich zelven in gemoede af te vra gen, of hij overtuigd is, *wezenlijk nut te zullen stichten*, en vooral, of hij de zekerheid heeft, dat zijne verkregene kennis, ondervinding en informatien zoo waar en zeker zijn, dat hij zich daarop volkomen kan verlaten. Heeft hij die overtuiging niet, dat hij dan zijne pen ter zijde legge, en zijne bezwaren en bedenkingen mededeelende aan, of nadere inlichtingen trachte te verkrijgen van hen, die in staat zijn dezelve te geven, waartoe ik mij nu en voor alsdan aan biede, voor zoo verre namelijk de op mij rustende verplichtingen mij daartoe de vrijheid geven.

De dichtregelen, waarvan ik hier eene vertaling aanbied, zijn uit een werkje van den bekenden Hoogduitschen Proza-schrijver en Dichter LA MOTTE FOUQUÉ, dat in de maand Mei j.l. te Halle is uitgekomen, en den titel voert van: *Die Welt-Reiche zu Anfange des Jahres 1835.* — Daar het mij, en voorzeker menigeen met mij, altijd aangenaam is den lof van het Vaderland door vreem den te hooren vermelden, zullen deze regelen, al zijn dezelve hier en daar ook wat zeer vleijend en zonder hijzonder groote Poëtische waarde, misschien niet zonder genoegen gelezen worden. In het genoemde werkje vindt men mede een

dichtstukje op onze naburen de Belgen, waarvan mogelijk in een volgend nom mer ook eene vertaling zal volgen.

HOLLAND.

o Edel volk van Nederland!

Van 't vrije, duur gekochte strand,
Dat ge eens, wat ongehoord bestaan!
Ontwoekerd hebt aan d' Oceaan.

Gelijk een dam zich zelf formeert,
Tot hij in 't eind de baren keert,
Werkt gij, hoe ook de tijdstroom woed',
Onmerkbaar, langzaam, maar met moed.

Gij maakt geen vreeselijk misbaar,
Maar uwe Heldenmoest is klaar,
Waar 't geldt een koene, schoone daad,
Doch altijd slechts na rijp beraud.

Gij vraagt niet, wat men van u zegt,
Maar stuurt uw vaartuig, goed en regt,

Met forsche hand door zee en meer;
En mint uw Koning, hij u weêr.

Gij zijt één vreedzaam huisgezin,
Waar liefde woont en broedermin,
Waar elk bewaakt zijn hof en huis
En vijand is van vreemd gespuis.

Oranje en Tromp zien vrolijk neêr,
Met Ruiter's geest, uit hooger spheer,
Op d' onverschrokken mannenmoed
Van Hollands fieren heldenstoet.

Vraagt me iemand, waar nog braafheid troont,
Waar oude helden-moed nog woont?
Hem wijs ik dadelijk het strand
Van dat gelukkig Nederland.

V. H.

AANKOMST EN VERTREK VAN SCHEPEN.

Den 7 October is te Harlingen gearriveerd kapit. *Geert H. Haverbult*, met het kofschip *de Eendragt*, komende van Noorwegen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, WELKE DE SOND GEPASEERD ZIJN.

Den 29 Sept. H. J. Kortet, *Anna* (Pekel-a), van Amsterdam naar de Oostzee.
H. L. Roelfsema, *Hillechina Geerdina* (Veendam), v. Helder n. de Oostzee.
Den 30 Sept. H. H. Scholtens, *juffer Hendrika* (Groningen), van Dantzig naar Bordeaux.
Den 1 Oct. P. Pijbes, *Johanna Geertruda* (Pekel-a), van Amsterdam naar de Oostzee.
S. L. Stellingwerf, *Jeremias* (Amsterdam), van Narva naar Amsterdam.
J. H. Deddes, *Harmonie* (Veendam), van Petersburg naar de Zaan.
Den 2 Oct. D. D. Flik, *Goede Hoop* (Veendam), van Amsterdam naar Riga.
ELSENEUR den 3 October 1835. De Wind Zuidelijk.
Den 5 Oct. R. T. Feninga, *de Welyaart* (Muiden), van Koningsbergen n. Duinkerken.
J. J. Brans, *Vriendschap* (Groningen), van Dantzig naar Amsterdam.
Den 6 Oct. G. J. Munneke, *Margaretha Hendrika* (Veendam), v. Rouaan naar Rostock.
K. H. Plukker, *Martha Alida* (Pekel-a), van Jeverland naar de Oostzee.
Jan H. de Boer, *Johanna Margaretha* (Amsterdam), van Amst. n. Petersb.
G. T. Barst, *Engelina* (Schiermonnikoog), van Petersburg n. Amsterdam.
ELSENEUR den 7 October 1835. De Wind Westelijk.

** Bij de ondergeteekenden zijn ontvangen voor de noodlijdenden van den brand, op den 3 September j.l., in het ambt Vollenhove, de navolgende giften:

Van O. f 1—25,
Van B. 5—00,
Volgens vroegere opgaven 111—50,

f 117—75,

waarvoor den Gevers bij deze regt hartelijk dank wordt gezegd.

GRONINGEN den 12 Oct. 1835. E. DE BOER & ZONEN.

GEWONE BESLOTENE VERGADERING van het DEPARTEMENT GRONINGEN der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, op Woensdag, den 14 October 1835, des avonds te 7 uren, ter gewone plaats. — Verslag van den Penningmeester. — Verslag van de Kommissie tot aanmoediging van nuttige handwerken en bedrijven, mede belast met het toezigt over de Departements-Herkalingsschool.

Namens het Bestuur:

L. B. LOHMAN, Secretaris

** KOMMISSARISSEN over de SPIJSUITDEELING aan BEHOEFTIGEN te Groningen verwittigen de belanghebbenden, dat de REKENING en VERANTWOORDING van hun verrigte in het afgelopen Winter-seizoen, van Dingsdag, den 13 October 1835, gedurende acht dagen, ter naziening ligt ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe KULENBERG, aan de Grootte Markt.

Uit naam van Kommissarissen voornoemd: MUNNIKS.

HYDRO-OXIGENE GAS-MICROSCOOP,

bij H. VAN DER LAAN, aan de Grootte Markt.

De ondergeteekende, dankbaar voor het gunstig bezoek, waarmede zijne verwonderlijke voorstelling van Natuurkunde wordt vereerd, heeft de eer te berigten, dat hij, op vereerend verzoek van het kunstminnend Publiek, alhier nog deze week zal blijven en gedurende dien tijd, onder anderen, ook verscheidene KRISTALLISATIËN van ZOUTEN, ENZ., alsmede eenige LEVENDE LUCHTINSEKTEN ten toon zal stellen. Zijn Spektakel is geopend des avonds te 7, 8 en 9 uren, alsook op DINGSdag en VRIJDAG, des morgens te half twaalf, half een en des namiddags te drie uren. Entrée 60 Cents.

Wanneer een Gezelschap eene Vertooning afzonderlijk verkiest, gelieve men zich bij tijds te vervoegen; zich in de protectie van het geëerde Publiek aanbevelende.

L. B. VAN OVEN.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

** Door Gods goedheid verlost heden gelukkig van eenen welgeschapenen ZOON LEONARDA BOLT VAN HEIJNINGEN BOSCH, geliefde Echtgenoot van OUDWOUDE (*Friesland*) J. H. NANNINGA, den 9 October 1835. Predikant.

Familie en Bekenden gelieven dit berigt als eenige bekendmaking aan te nemen. ** Mijne hartelijk geliefde Echtgenoot ELZIJNA STARKE verlost heden nacht vrij voorspoedig van eenen welgeschapenen ZOON.

A. EISMA, Tz.

LEEUWARDEN

den 11 October 1835. Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene tevens voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

** SLOCHTEREN den 7 October 1835. Tot innige droefheid van mij en mijne Kinderen, overleed heden mijne teedergheliefde Echtgenoot AALTJE GEERTS MAATHUIS, in den ouderdom van ruim 45 jaren. Deze dient zoo wel voor bijzondere, als algemeene kennisgeving.

A. N. DIJKHUIZEN.

** Heden morgen te 6 uren trof ons een der gevoeligste slagen onzes levens, daar het den Alvermogenende behaagde, het eerste kind onzes echts, onze lieve, veel belovende oudste Dochter MARIA ANTONETTA HARMANNA tot zich te roepen, in den jeugdigen ouderdom van ruim 22 jaren; zij stierf aan eene hevige longontsteking met zijdwewe en onderscheidene toevallen, na eene foltering van bijna 20 dagen, geëvenredigd naar haar sterk lichaamsgestel. Wij verliezen aan haar een zorgdragend, zachtaardig Kind, en haar Broeder en Zuster eene teer beminde Zuster. Hoe ons dit verlies treft, zal een ieder beseffen, die haren deugdzamen levenswandel gekend heeft; ons opbeurende door de verwachting, dat zij in betere gewesten zal zijn aangeland.

Verzoeken van Brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

EENRUM

J. F. A. HINTZEN,

den 9 October 1835.

J. R. HINTZEN, geboren CONES.

** Door den Boekverkooper J. OOMKENS is op den 8 October 1835 ter Vertaling vertoond:

C. J. P. SPITTA, PSALTER UND HARFE. Eine Sammlung christlicher Lieder zur häuslichen Erbauung; 2te vermehrte Auflage. Leipzig 1834; en Dr. F. THEREMIN, ABENDSTUNDEN. Berlin 1834; — terwijl door denzelfden Uitgever alom is verzonden:

R. G. RIJKENS, de GESCHIEDENISSEN van ons VADERLAND, voor de Hoogste Klasse eener Lagere School, en mede voor aankomende Onderwijzers. — Eerste Stukje, 8vo, à 60 Cents.

R. G. RIJKENS, EERSTE LEERBOEK voor MEERBEJAARDEN, die nog niet Lezen kunnen, ten dienste van Zondags- en Liefdescholen, 8vo, à 20 Cents.

** Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN KESTEREN, te Amsterdam, is op heden van de Pers gekomen en alom verzonden:

I. A. J. VAN DER AA, HERINNERINGEN UIT HET GEBIED DER GESCHIEDENIS *betrekkelijk de NEDERLANDEN*, één deel compleet, met gegraveerden titel en vignet. f 3—60.

II. HERINNERINGEN UIT MIJNE TIENJARIGE MILITAIRE LOOPBAAN, door S. A., één deel compleet, met gegraveerden titel en vignet. f 1—50.

Te Groningen, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringestraat. (Met autorisatie.)